

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Küchlerové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Mgr. L. M.**

zastoupena JUDr. Jaroslavou Ježkovou, advokátkou
se sídlem K. J. Erbena 1266, Nová Paka

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
se sídlem Těšnov 17, Praha 1

za účasti: **1. Povodí Labe, státní podnik**

se sídlem Víta Nejedlého 951/8, Hradec Králové, Slezské Předměstí

a

2. Ing. S. H.

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. května 2021, č. j. 11180/2021-MZE-15111

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. května 2021, č. j. 11180/2021-MZE-15111, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 24 485,38 Kč k rukám zástupkyně žalobkyně, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 21. 10. 2015, č. j. 19737/ZP/2015-25, tak, že část výroku ve znění „*Povrchové vody na pozemcích p. č. XA a p. č. XB a) v úseku od pramenního vývěru na pozemku p. č. XB po zemní val na pozemku p. č. XC (levá strana údolí), nejsou vodním tokem.*“ po změně výroku zní takto: „*Povrchové vody na pozemcích parc. č. XB, XA a XC a) v úseku od pramenního vývěru na pozemku p. č. XB po zaústění do vodního toku, IDVT 14001470 (na pozemku parc. č. XC levá strana údolí – strž), jsou vodním tokem.*“
2. Krajský soud předesílá, že všechny nemovitosti uváděné v tomto rozsudku se nacházejí v katastrálním území, nebude tedy již tento údaj při označování jednotlivých pozemků či staveb v rozsudku nadále z důvodu úspornosti uvádět.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně se domáhala včas podanou žalobou zrušení rozhodnutí žalovaného, protože dle jejího názoru rozhodl na základě nedostatečných skutkových zjištění a nesprávné aplikace právních norem, což vedlo k nesprávnému právnímu posouzení věci.
4. Žalobkyně předně nesouhlasila s tvrzením žalovaného, že v úseku od pramenního vývěru na pozemku p. č. XB (správně má být uvedeno studna, neboť o pramenní vývěr se v tomto případě nejedná) po vyústění zatrubněné části (o zatrubnění ve stavebně technickém pojmosloví se nejedná) na hranici pozemků p. č. XA a XC („Pod vrbou“) protéká voda přechodně zakrytými úseky, neboť zde žádné přechodně zakryté úseky neexistují. Do současné doby dle žalobkyně žádný z účastníků nepředložil relevantní důkaz o tom, že na pozemcích p. č. XB a XA se v minulosti nacházelo koryto vodního toku zahrnující dno a břehy koryta a břehovou čáru určenou hladinou vody, která by tímto korytem protékala. Hladina vody ve studni je od nepaměti udržována ve stejné výši a uměle drénována trubním přepadem a část vody je odebírána do prostoru mléčného sklepa, který je zapuštěn do terénu v rozsahu 3/4 stavby. Hladina podzemní vody nedosahuje povrchu, a tudíž nemůže vyvěrat na povrch a měnit se ve vodu povrchovou, ale z části odtéká podpovrchovými cestami a postupně vyvěrá níže v prostoru „Pod vrbou“. Morfologie terénu svědčí o tom, že ani terénními úpravami na části pozemků žalobkyně p. č. XB a XA při původním příčném a podélném profilu na těchto pozemcích nemohlo existovat přirozenou cestou koryto, ve kterém by mohl proudit vodní tok.
5. Vodu ve studni na pozemku p. č. XB je dle žalobkyně zcela jednoznačně nutno považovat za vodu podzemní. Z tohoto zdroje, bez toho, že by vyvěrala na zemský povrch a změnila se na vodu povrchovou, je jen část vody odváděna do polozapuštěného mléčného sklepa. Odtud v místě zřejmě původního kamenného drénu odebraná voda nyní odtéká PE drénem pod stavbou dřevníku směrem do místa „Pod vrbou“, přičemž nynější PE drén byl položen v souvislosti se stavbou dřevníku jako ochrana rodinného domu čp. 10 a jeho přístavby proti možným účinkům podzemních vod. Podzemní vody z mléčného sklepa jsou poté do něj zaústěny. Vodu v tomto podzemním drenážním systému na pozemcích p. č. XB a XA od studny až po její vyústění v místě „Pod vrbou“ je tak též v souladu s vodním zákonem nutno považovat za vodu podzemní.

6. Z definice pojmu vodní tok obsažené v § 43 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), je dle žalobkyně zřejmé, že v uvedeném úseku od studny na pozemku p. č. XB po její vývěr z drenáže v místě „Pod vrbou“ se nejedná o vodu povrchovou, která přechodně teče zakrytým úsekem a tím se nemůže jednat ani o vodní tok.
7. Žalobkyně rovněž nesouhlasila se žalovaným, pokud odmítl závěr prvoinstančního správního orgánu, že voda zemním valem na pozemku p. č. XC prosakuje, tedy že má v tomto úseku charakter podzemní vody a nejedná se tak o vodní tok, neboť dle žalovaného vodní toky jsou vzájemně navazující rozsáhlou sítí vodních toků bez předpokladu přerušení linie vodního toku (v daném případě je dle prvoinstančního správního orgánu tato linie jednoznačně přerušena zemním valem, pod kterým voda prosakuje do strže, kde vyvěrá na povrch a dále tvoří vodní tok).
8. Tato svoje tvrzení podporovala žalobkyně odkazy na řadu písemných pokladů, které založila do správního i soudního spisu.
9. Žalobkyně dále zdůraznila, že ve věci již rozhodoval zdejší soud rozsudkem ze dne 23. 7. 2019, č. j. 30 A 163/2016-287, kterým zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného, ve kterém žalovaný dospěl ke stejnému výroku jako nyní, pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, a že kasační stížnost žalovaného proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 2. 2021, č. j. 7 As 307/201956, zamítl.
10. Dle žalobkyně se žalovaný po vrácení věci k dalšímu řízení právními názory obsaženými v těchto rozsudcích neřídil. Vlastní argumentační systém nevystavěl tak, aby podpořil správnost svých závěrů zejména ohledně kruciólní otázky, a to vyjasnění charakteru vod.
11. V návaznosti na to se žalobkyně zaměřila na polemiku se závěry znaleckého posudku Ing. V. č. 34 /2014 z 30. 9. 2014 (dále také jen „ZP Ing. V.“), zejména pak jeho dodatku ze dne 5. 11. 2015 (dále také jen „Dodatek“), o který především žalovaný své rozhodnutí opírá.
12. Rovněž v souvislosti s tím učinila řadu tvrzení a porovnávala obsah ZP Ing. V. a Dodatku s jinými důkazy založenými ve správním spise (např. vyjádření RNDr. S., RNDr. P., RNDr. B. či Povodí Labe). Odkazovala také na obsah znaleckých posudků Ing. P. č. 84 ze září 2017 a č. 85 z 11. 12. 2017 (dále také jen „ZP Ing. P.“). Znaleckému posudku Ing. V. včetně Dodatku vyčítala řadu pochybení, zejména pak to, že byl vypracován k objednavce Ing. H., že znalec navštívil danou lokalitu v její nepřítomnosti, tedy nemohl vidět její studnu ani podzemní sklep.
13. V podrobnostech odkazuje krajský soud na obsah žaloby, neboť argumentace žalobkyně ke shora uvedeným skutečnostem byla obsáhlá, krajský soud ovšem nepovažuje za nutné ji ve stejné míře podrobnosti opisovat. Ostatně obsah žaloby je účastníkům řízení i osobám na něm zúčastněným dobře znám.
14. Závěrem žalobkyně shrnula, že dle jejího mínění žalovaný nevyhodnotil jednotlivé důkazy v jejich vzájemných souvislostech, pouze přiložil nezpochybnitelnou věrohodnost Dodatku, ostatní důkazní prostředky odmítl. Nepokusil se ani odstranit rozpory například výsledkem znalců či dalších osob poskytujících odborná vyjádření, případně ani nevznesl úvahu o zpracování revizního znaleckého posudku. Na místě samém neprovedl místní šetření, jehož výsledkem by bylo zjištění aktuálního stavu,

neboť z povahy věci je zřejmé, že stav v důsledku plynutí času je jiný. Navrhla proto zrušení žalovaného rozhodnutí.

III. Obsah vyjádření žalovaného k žalobě

15. V reakci na žalobní námitky žalovaný uvedl, že vodní zákon důsledně rozlišuje pojem vodní tok (§ 43 odst. 1) a jeho koryto (§ 44 odst. 1). V pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, a v pochybnostech o hranici koryta vodního toku rozhoduje z moci úřední příslušný vodoprávní úřad. V řízení v pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, vodoprávní úřad posuzuje pouze charakter vod (media) a ne charakter pozemku, na kterém se voda nachází, neboť povrchové vody nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují – viz § 3 odst. 1 vodního zákona. Existence koryta vodního toku je pak definičně závislá na existenci vlastního vodního toku, proto nelze obě otázky posuzovat souběžně, jak účelově činí žalobkyně.
16. Ze všech dokladů (uvedených na straně 9 a 10 napadeného rozhodnutí) a závěrů v nich učiněných žalovaný uzavřel, že provedenými důkazy (jak znaleckými posudky a jinými stanovisky, tak i místními šetřeními) bylo nepochybně zjištěno a doloženo, že voda vyvěrající ze studánky na pozemku p. č. XB má charakter povrchové vody. V pramenním vývěru se voda soustřeďuje a akumuluje a přirozeným výronem vody na zemský povrch se stává vodou povrchovou. Jedná se tak o vodu přirozeně se vyskytující na zemském povrchu, byť v některých úsecích přechodně teče pod zemí.
17. Pokud žalobkyně odkazovala na zápisy z pozemkové knihy, pak tento důkaz dle žalovaného má pro předmět řízení (odstranění pochybností o povaze vodního útvaru na předmětném pozemku ke dni vydání rozhodnutí) prakticky nulovou vypovídací hodnotu a nesouvisí s ním. Základem pro rozhodování je současný stav.
18. Rozpor mezi žalovaným správním orgánem a Krajským úřadem Královéhradeckého kraje nebyl v otázce povahy zdroje vody, ale v úseku vodního toku protékajícího pod příčným zemním valem na pozemku p. č. XC. Zatímco prvoinstanční správní orgán usoudil, že voda zemním valem prosakuje (má charakter podzemní vody a nejedná se tedy o vodní tok), žalovaný shledal, že voda protéká volně a následně vlastním spádem v dutinách a soustředěně proudí (má tedy charakter povrchové vody a jedná se o vodní tok). Pro tvrzení žalobkyně, že pramenní vývěr na pozemku p. č. XB je studnou, neexistují žádné relevantní důkazy.
19. Žalovaný dle svého přesvědčení postupoval v intencích pokynů správních soudů. Velmi podrobně se zabýval posouzením charakteru povrchových vod a podrobně popsal i druhý pojmový znak - trvalý průtok vody a pohyb vody vlastním spádem. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje zhodnocení všech dokladů předložených nejen žalobkyní, ale i ostatních soustředěných v průběhu celého řízení jak před správními orgány, tak i před soudy.
20. Historické fotografie předložené žalobkyní nemají pro rozhodování o předmětu řízení v současné době podstatnější význam. V řízení v pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, vodoprávní úřad posuzuje pouze charakter vod a ne pozemek nebo terénní nebo stavební úpravy nebo stavby, na kterých nebo u kterých se voda nachází. Za vodní tok se považují i ty úseky vodního toku, které jsou zakryty. Vychází přitom z již existujícího stavu bez ohledu na způsob nebo technickou správnost či vhodnost existujících staveb. V

rámci tohoto řízení nelze řešit a hodnotit možné protiprávní nebo nevhodné zásahy do pozemků či případné nepovolené stavby.

21. Žalovaný dále zdůraznil, že v Dodatku znalec uvedl, že dne 3. 11. 2015 provedl podrobnou obhlídku lokality spojenou se stopovací zkouškou. Znalec rovněž vydal prohlášení, že si je vědom právních následků při zjištění vědomého nepravdivého znaleckého posudku. Žalovaný provedl hodnocení i jiných odborných vyjádření založených do soudního spisu, přestože byla pořizována za jiným účelem (spor mezi žalobkyní a Ing. H. o stavebních či terénních úpravách provedených v minulosti a spory o podmáčení jejich nemovitostí). V důsledku realizace závazných pokynů Nejvyššího správního soudu (tedy podrobnějšího vyhodnocení všech předložených dokladů jednotlivě i v jejich vzájemných souvislostech) došlo k potvrzení a posílení závěru o tom, že se v současné době jednoznačně jedná o vody povrchové.
22. V dalším řízení již svolání místního šetření nebylo na místě, neboť k němu v rámci odvolacího řízení došlo již 10. 8. 2016. Při novém projednání hodnotil žalovaný tam uvedená zjištění a na jejich závěrech a hodnocení všech dalších dokladů založených ve spise následně rozhodl. Realizace nového místního šetření by tak byla v rozporu se zásadou hospodárnosti správního řízení.
23. Závěrem svého vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl pro její nedůvodnost.

IV. Replika žalobkyně, vyjádření osob zúčastněných na řízení

24. K vyjádření žalovaného k žalobě učinila žalobkyně rozsáhlou repliku, v níž reagovala jednotlivě na shora popsané názory žalovaného. Jednalo se však již pouze o opakování či rozvedení jejích žalobních tvrzení. V podrobnostech proto soud odkazuje na obsah této repliky. Žalobkyně k replice rovněž přiložila celou řadu písemných dokumentů, z nichž drtivá většina již byla založena do správního spisu, s výjimkou ZP Ing. P., ty jako důkaz ve správním řízení (ani v řízení před správními soudy) dosud provedeny nebyly.
25. K věci se rovněž vyjádřila osoba zúčastněná na řízení Ing. H., která zaměřila svoji pozornost na polemiku s žalobním tvrzením žalobkyně, že nebylo prokázáno, že se na pozemku p. č. XB nacházel v minulosti vodní tok. Na podporu svého tvrzení, že tomu je naopak, také ona předložila řadu listin, které nebyly dosud provedeny ve správním řízení (ani v řízení před správními soudy) jako důkazy, a nejsou tedy založeny do správního spisu.
26. Osoba zúčastněná na řízení Povodí Labe, státní podnik, písemné vyjádření ve věci nepodala.

V. Jednání soudu

27. Při jednání soudu dne 8. 3. 2022 zástupce žalobkyně zopakoval, že dle jeho názoru se žalovaný po vrácení věci k dalšímu řízení neřídil právním názorem tak, jak vyslovil zdejší soud v předchozím zrušujícím rozsudku, přičemž tento právní názor podpořil i kasační soud. Žalobkyně měla za to, že po zrušujícím rozhodnutí krajského soudu přistoupí žalovaný k věci se vsí pečlivostí, například i tak, že na místě samém bude buď žalovaným nebo dožádaným orgánem provedeno zjištění na místě, tedy kontrolní prohlídka, která by měla zjistit stav v daném okamžiku na místě samém. Takto žalovaný nepostupoval a v zásadě rozhodl „od stolu“. Jako zásadní pro své rozhodnutí považuje ZP Ing. V., včetně

- jeho Dodatku s tím, že jde o znalecký posudek s doložkou znalce, a z toho vyvozuje, že má jakýsi větší význam pro posouzení věci. Žalobkyně tvrdí, že tomu tak není, neboť zde existují další znalecké posudky, které nejsou opatřeny znaleckou doložkou, nicméně jejich zjištění je jiné, než zjištění Ing. V.. Přitom jeho znalecké zkoumání nevychází z faktického zjištění na místě, neboť on sám na pozemcích žalobkyně nikdy nebyl. V celé věci bylo vypracováno několik znaleckých posudků, či odborných vyjádření (Ing. Pomazal, RNDr. Bičík, Ing. Janáková, Ing. Soukup, Ing. Němec apod.), přičemž všechny tyto odborné osoby na pozemcích žalobkyně neshledaly žádný vodní tok.
28. Navzdory tomu, že žalovaný má odborný personální substrát, přistoupil k věci zcela ledabyle a skutkový stav nezjistil správně. Úvahy v rámci hodnocení důkazů v jeho odůvodnění jsou obecné a v zásadě stěžejní je pro něho posouzení věci Ing. V.
29. Pověřený pracovník žalovaného odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Vyjádřil přesvědčení, že se ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi námitkami správních soudů. Uvedl také, že kromě jediné otázky se v podstatě ztotožnil se závěry prvoinstančního správního rozhodnutí. Pokud jde o listiny předložené stranou žalující, poukázal na to, že posudky, které nejsou opatřeny příslušnými doložkami, nelze považovat za znalecké posudky.
30. Osoba zúčastněná na řízení Ing. H. odkázala na svoje vyjádření a konstatovala, že žádný z podkladů předložený žalobkyní se nezabýval kvantifikací terénních úprav na jejích pozemcích. Nebyla řešena například také hloubka položení drénu. Žalobkyně dříve hovořila o zatrubnění, nyní hovoří o drenáži.
31. K dotazu předsedy senátu sdělil zástupce žalobkyně, že z příloh, které byly připojeny ať už k žalobě, nebo k replice, považuje za podstatné zmínit zejména ZP Ing. P. č. 84 a 85.
32. Osoba zúčastněná na řízení uvedla, že dle jejího mínění není z příloh připojených k její replice ve správním spise obsažen rozsudek OS v Jičíně, sp. zn. 5 C 56/2015, čestná prohlášení paní H. a paní D. a vyjádření společnosti NĚMEC POLÁK, spol. s r. o., z 15. 1. 2014.
33. K dotazu předsedy senátu, proč nebyly doposud ve správním řízení provedeny jako důkaz ZP Ing. P., sdělil zástupce žalobkyně, že jak již uvedl, po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu očekávala strana žalující od žalovaného nějakou reakci, například nařízení místního šetření, či oznámení účastníkům řízení, že mají možnost podat ve věci návrhy na doplnění dokazování. Nic takového se však nestalo a v poměrně krátké době a pro žalobkyni překvapivě vydal žalovaný nové odvolací rozhodnutí.
34. Pověřený pracovník žalovaného k tomu uvedl, že po vrácení věci ze strany Nejvyššího správního soudu a za existence pravomocného rozhodnutí krajského soudu bylo jejich povinností ve věci rozhodnout a naopak nebylo jejich povinností vyzývat účastníky správního řízení, aby předkládali nějaké další návrhy na doplnění dokazování, to bylo plně v jejich pravomoci.
35. Krajský soud poté provedl důkaz znaleckými posudky Ing. P. č. 84 (vypracovaného v období duben až září 2017) a č. 85 (z 11. 12. 2017), které jsou založeny na č. l. 77-88 a 91-161 soudního spisu. Účastníci řízení jakož i osoba zúčastněná na řízení Ing. H. sdělili, že obsah těchto posudků je jim znám a podrobnější konstatování jejich obsahu není třeba.

36. Pověřený pracovník žalovaného k tomu uvedl, že dle jeho názoru není nutné a ani možné uvedené znalecké posudky jako důkazy ve věci provádět, protože nebyly předloženy žalobkyní v průběhu správního řízení. Poukázal na to, že žádný soudní znalec nemůže ve věci činit právní závěry, ty přísluší pouze příslušnému správnímu orgánu. Podle jeho názoru nelze důkazy, které nebyly provedeny ve správním řízení, provádět v přezkumném řízení soudním.
37. Dále soud provedl důkazy, které předložila ke svému vyjádření Ing. H., a to znaleckým posudkem Ing. N. č. 164/07/1998 včetně přílohové mapy na č. l. 243 soudního spisu (na ní jsou zvýrazněna místa, kde znalec shledal výtoky), dále rozsudkem Okresního soudu v Jičíně č. j. 5 C 56/2015 – 859, čestnými prohlášeními Jany H. z 19. 9. 2018 a L. D. z 8. 9. 2016, a vyjádřením společnosti NĚMEC POLÁK, spol. s r. o., z 15. 1. 2014.
38. Zástupce žalobkyně poté uvedl, že předložená čestná prohlášení by podle jeho názoru jako důkaz být posuzována neměla. Není zřejmé, kdo je učinil, a dle současné právní úpravy důkaz tímto prostředkem není možný. I pokud by vycházel z předpokladu, že tato prohlášení byla učiněna osobami na nich uvedenými, pak zdůraznil, že s ohledem na trestně právní důsledky těchto úkonů nebyly tyto osoby poučeny ze strany soudu. Dále do soudního spisu založil vyjádření společnosti NĚMEC POLÁK, spol. s r. o., z 14. 4. 2017. Zdůraznil také, že dle jeho názoru byl postup žalovaného poté, co mu byla věc vrácena po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v rozporu se základními zásadami správního řízení, včetně například zásady materiální pravdy. Zůstal na svém procesním návrhu.
39. Pověřený pracovník žalovaného reagoval na jeho přednes ve svém závěrečném návrhu. Dle jeho názoru je z provedeného dokazování zcela nesporné, že zdrojem předmětných vod je pramení vývěr na pozemku žalobkyně. Znovu zopakoval, že úkolem znalce je popsat skutkový stav věci, znalec není povolán k tomu, aby hodnotil hydrogeologickou povahu předmětných vod. To je již úkolem správního orgánu. Princip dobré správy dle jeho názoru nemůže sloužit jako náhrada pro opomenutí ze strany účastníka řízení k předložení jím navržených důkazů. Zvláště za situace, kdy účastníků správního řízení je více, by pak postup správního orgánu směřující pouze k jednomu z účastníků mohl být posuzován jako jeho strannost. Rovněž on i osoba zúčastněná na řízení Ing. H. zůstali na svých procesních návrzích.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

40. Krajský soud poté soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “s. ř. s.”). O věci usoudil následovně.
41. Předně třeba zdůraznit, že tato věc není před zdejším soudem poprvé. Rozsudkem ze dne 23. 7. 2019, č. j. 30 A 163/2016-287 (není ve správním spise vůbec založen), zrušil předcházející rozhodnutí žalovaného v této věci a vrátil mu ji k dalšímu řízení. Hlavním důvodem byla nepřezkoumatelnost uvedeného rozhodnutí (jehož výrok byl v podstatě shodný s výrokem nyní přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného) pro nedostatek důvodů. Krajský soud vytkl žalovanému v souvislosti s tím zejména to, že nepřihlédl k celé řadě důkazních prostředků shromážděných v průběhu správního řízení (např. stanoviska vodoprávního úřadu Městského úřadu v Jicině, Povodí Labe, státního podniku, RNDr. M. P. či RNDr. M. B.), která se klonila k závěru, že se v případě dotčených vod o vodní tok nejedná, a tyto důkazy vůbec nevyhodnotil. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaného nebylo také zřejmé, proč vzal za základ svého rozhodnutí právě ZP Ing. V. včetně Dodatku, který dospěl k závěru opačnému. Soud zavázal žalovaného povinností vypořádat se s otázkou, zda voda odtékající ze zdroje na pozemku p. č. XB je vodou povrchovou či podzemní, a podle výsledku tohoto zkoumání znovu osvětlit i povahu dalšího úseku, jímž se tato voda dostává až do místa zvaného „Pod vrbou“.
42. Kasační stížnost žalovaného proti zrušujícímu rozsudku krajského soudu byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2021, č. j. 7 As 307/2019-56 (ten do správního spisu založen je). I Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný rezignoval na vypořádání řady námitek žalobkyně vznesených v průběhu správního řízení a podkladů zpochybňujících ZP Ing. V. včetně Dodatku. V souvislosti s tím uvedl, že za dané situace bylo nutné rozpory plynoucí z jednotlivých důkazů řádně vypořádat a vysvětlit, proč se stěžovatel přiklonil k závěru ZP Ing. V. a jak hodnotil ostatní podklady a námítky, které dle něho nebyly dostatečné závěry tohoto znaleckého posudku zvrátit. Dále uvedl, že pokud žalovaný nebyl s to bez dalšího tyto rozpory vysvětlit, bylo na místě dále postupovat v souladu s judikaturou správních soudů a doplnit dokazování např. o výsledky znalce či dalších osob poskytujících odborná vyjádření, případně bylo na místě přistoupit k zadání revizního znaleckého posudku. Také Nejvyšší správní soud uložil žalovanému povinnost, aby se v dalším řízení řádně vypořádal s otázkou, zda voda odtékající ze zdroje na pozemku p. č. XB je vodou povrchovou či podzemní, a tedy zda se na sporném pozemku nachází vodní tok či nikoliv.
43. Z obsahu správního spisu plyne, že poté, co byl žalovanému z Nejvyššího správního soudu vrácen, neučinil žalovaný ve vztahu k účastníkům řízení žádný aktivní úkon. Do správního spisu bylo pouze založeno usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2021, č. j. 22 Cdo 437/2021-927, kterým bylo zamítnuto dovolání Ing. H. proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 9. 2020, č. j. 17 Co 61/2020-901 (dále také jen „Rozhodnutí civilního soudu“). Předmětem tohoto řízení byla žaloba Ing. H. proti žalobkyni, kterou žádala, aby žalobkyni bylo uloženo zdržet se rušení vlastnického práva k pozemkům p. č. XC a st. p. č. XE, jejíž součástí je dům čp. x.

44. Žalovaný neoznámil účastníkům řízení, že již má správní spis opět ve své dispozici, že bude v řízení pokračovat, ani jim nedal možnost vyjádřit se k věci ve světle právních názorů vyslovených zdejším soudem ve shora citovaném zrušujícím rozsudku či Nejvyšším správním soudem v jeho shora citovaném rozsudku. Účastníkům řízení nebyl dán prostor ani k tomu, aby případně v návaznosti na obsah obou uvedených rozhodnutí správních soudů učinili návrhy na doplnění dokazování, přestože potřeba a nutnost doplnit důkazní řízení zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu zřetelně vyplývala (viz shora).
45. Činit takové úkony považoval žalovaný evidentně za nadbytečné, protože po třech měsících ve věci bez dalšího vydal nyní žalobou napadené rozhodnutí. Přitom minimálně z rozsudku Nejvyššího správního soudu mu musela být známa existence znaleckého posudku Ing. P. č. 85 z 11. 12. 2017 zabývajícího se danou problematikou. Žalobkyně totiž existencí ZP Ing. P. na obhajobu závěru, že dotčené vody na předmětných pozemcích nelze považovat za vody povrchové, argumentovala již v řízení před Nejvyšším správním soudem. Ten je však logicky k důkazu v té fázi soudního řízení neprováděl, protože důvodem pro zrušení žalovaného rozhodnutí byla primárně jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Skutečnost, že žalovanému je obsah ZP Ing. P. znám, potvrdil i pověřený pracovník žalovaného při jednání soudu dne 8. 3. 2022, kdy tyto byly provedeny jako důkaz (k tomu v podrobnostech níže).
46. Krajskému soudu není zřejmé, proč žalovaný při vědomí existence těchto znaleckých posudků nedal žalobkyni coby účastnici řízení možnost, aby tyto důkazy po vrácení věci k dalšímu řízení předložila. Neobstojí vysvětlení pověřeného pracovníka žalovaného při jednání soudu, že žalovaný byl povinen ve věci rozhodnout a naopak nebylo jeho povinností před tím účastníky řízení jakkoliv kontaktovat, oznamovat jim svůj další postup v řízení, vyzývat je k případnému doložení dalších důkazů či jim oznamovat, že hodlá ve věci znovu rozhodnout.
47. Tento názor krajský soud nesdílí. Odvolací správní orgán samozřejmě může odstranit případné vady prvoinstančního správního rozhodnutí tak, že obsah tohoto rozhodnutí změní (§ 90 odst. 1 písm. c/ správního řádu). Není také sporu o tom, že umožnit účastníkům řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu, má odvolací orgán povinnost pouze, pokud pořídil v odvolacím řízení nové podklady, což v posuzované věci žalovaný neučinil (ač měl).
48. Právě v tomto postupu žalovaného ale krajský soud spatřuje hrubé procesní pochybení, protože doplnit důkazní řízení a postupovat při tom v součinnosti s účastníky řízení, pokud chtěl postupovat dle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, bylo jeho povinností. I odvolací řízení je totiž ovládáno základními zásadami činnosti správních orgánů vymezenými v §§ 2 až 8 správního řádu. K jedné z těch nejdůležitějších patří zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3, podle něhož nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky vymezenými v § 2.
49. S ohledem na skutkový a procesní stav projednávané věci musí mít dle krajského soudu dodržení této zásady přednost před zásadou procesní ekonomie vymezenou v § 6 správního řádu. Jinými slovy v obecné rovině, správní orgán nemůže rezignovat na

povinnost řádného zjištění skutkového stavu věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, s odůvodněním, že přednější bylo rozhodnout rychle.

50. Dle názoru krajského soudu bylo po vrácení věci žalovanému správními soudy k dalšímu řízení s ohledem na obsah odůvodnění jejich rozsudků a za situace, kdy jimi bylo zrušeno pouze druhoinstanční rozhodnutí, povinností žalovaného minimálně kontaktovat účastníky řízení s oznámením, že v tomto řízení pokračuje a dát jim možnost se k věci na základě závěrů správních soudů vyjádřit, případně učinit návrhy na doplnění dokazování. Teprve poté mohl žalovaný zodpovědně posoudit, jaký bude jeho další procesní postup ve věci.
51. Postup žalovaného působí dojmem, jakoby pro své rozhodování účastníky nepotřeboval, jakoby ani nestál o to, aby účastníci nějaké nové návrhy na doplnění dokazování učinili, přestože o existenci minimálně některých musel vědět (viz shora). V případě ZP Ing. P. se přitom nejedná o nějaké marginální důkazy, ale o důkazy pro zjištění skutkového stavu věci zcela zásadní, které jsou např. ve vztahu k Posudku Ing. V. a Dodatku důkazy zcela rovnocennými. Postup žalovaného je tak dle krajského soudu typickým případem kabinetního rozhodování správního orgánu, při němž je součinnost s účastníky správního řízení vědomě odsunuta ne vedlejší kolej.
52. Žalobkyně připojila ZP Ing. P. k žalobě jako jednu z příloh. Většina z těchto příloh již byla založena do správního spisu, v případě zmíněných znaleckých posudků tomu tak ale nebylo, ty jako důkaz ve správním řízení provedeny nebyly. Žalobkyně v žalobě navrhla jejich provedení jako důkazu.
53. Krajský soud neshledal důvod, aby tomuto návrhu nevyhověl, protože otázky řešené Ing. P. v jeho posudcích, zejména v posudku č. 85, se týkají předmětu přezkoumávaného správního řízení. Nemohl akceptovat situaci, že by existence a obsah těchto znaleckých posudků byly v daném správním řízení nadále ignorovány a nebylo k nim přihlédnuto.
54. Správní soudnictví je ovládáno zásadou plné jurisdikce (§ 52 a § 77 s. ř. s.). Ta vylučuje, aby správní soudy přezkoumávaly jen zákonnost správního rozhodnutí, aniž by se zabývaly též správností zjištění skutkového stavu (k definici principu plné jurisdikce viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 32/2006-99; všechna rozhodnutí správních soudů uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Je plně v souladu se zásadou plné jurisdikce, aby žalobce v žalobě použil i takové právní námitky, které ve správním řízení vůbec neuplatnil a navrhl na jejich podporu provedení příslušných důkazů.
55. Krajský soud si je samozřejmě vědom existence obecné zásady koncentrace správního řízení v prvním stupni zakotvené v § 82 odst. 4 správního řádu, dle něhož k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník řízení nemohl uplatnit dříve. I v soudním řízení by tedy správní soud neměl provést důkazy, které např. účastník řízení nemohl uplatnit ani v prvostupňovém, ani v odvolacím řízení.
56. Bylo by ale dle přesvědčení krajského soudu v rozporu se shora definovanou zásadou plné jurisdikce, aby správní soud nemohl provést žalobcem navržený důkaz za situace, kdy mu coby účastníkovi řízení nebyl dán správním orgánem dostatečný prostor k tomu, aby své námitky na základě průběhu správního řízení (včetně řízení před správními

soudy, jehož obsah nemůže být v dalším správním řízení přehlížen) upřesnil či doplnil a na jejich podporu navrhl provedení dalších důkazů, které si v průběhu správního řízení opatřil. Právě k tomu ale v projednávané věci došlo. Navíc nelze přehlédnout, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně dospělo k závěru, že se na předmětných pozemcích vodní tok nenachází. Žalobkyně tak proti němu odvoláním nebrojila, neměla k tomu důvod. Odvolání bylo podáno osobou zúčastněnou Ing. H.. Předchozí rozhodnutí žalovaného, v němž zastal názor opačný, bylo vydáno 16. 9. 2016, proti němu žalobkyně následně podala žalobu. Znalecký posudek Ing. P. č. 84 byl dokončen v říjnu 2017, znalecký posudek č. 85 je pak datován dnem 11. 2017. Následně dne 23. 7. 2019 bylo vydáno zrušující rozhodnutí zdejšího soudu. Proč nebylo na místě provádět jako důkaz tyto znalecké posudky v předchozím řízení před správními soudy, objasnil krajský soud již shora. Ve správním řízení tyto důkazy nemohla žalobkyně navrhnout dříve, než po vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. K tomu jí však shora popsáním vadným postupem žalovaného možnost dána nebyla.

57. Z obsahu ZP Ing. P. (zejména toho pod č. 85) je přitom zřejmé, že jeho závěry jsou ohledně skutečností relevantních pro posouzení dané věci v rozporu se závěry ZP Ing. V. a zejména jeho Dodatku (popis charakteru místa, kde se vody na pozemku p. č. XB dostávají na zemský povrch, popis těchto vod v úseku od tohoto místa po zemní val na pozemku p. č. XC, zjištění ohledně složení tohoto valu a z toho vyplývající povahy vod pod ním protékajících).
58. Ostatně existence rozporů závěrů znaleckých posudků obou znalců (byť třeba i ohledně jiných otázek, než které jsou předmětem posuzovaného správního řízení) plyne i z rozhodnutí civilních soudů v řízení mezi žalobkyní a osobou zúčastněnou na řízení Ing. H. týkajícího se zdržení se zásahů do vlastnického práva (viz rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 29. 1. 2020, č. j. 5C 56/2015-859, Rozhodnutí civilního soudu a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2021, č. j. 22 Cdo 437/2021-927). Poslední ze shora citovaných rozhodnutí civilních soudů je založeno i ve správním spise, žalovaný tedy o existenci tohoto civilního řízení věděl.
59. Rozpory mezi závěry ZP Ing. V. a jeho Dodatku a závěry ZP Ing. P. se velmi podrobně zabýval civilní soud ve shora již citovaném Rozhodnutí civilního soudu, které je soudu známo z úřední činnosti. Je pochopitelné, že civilní soud se zabýval zejména rozpory mezi těmito znaleckými posudky, které se týkaly jím řešeného předmětu řízení. Bez povšimnutí však nemůže krajský soud ponechat závěry těchto úvah, v nichž civilní soud jednoznačně přisvědčil správnosti závěrů ZP Ing. P., které dle něho závěry ZP Ing. V. a jeho Dodatku vyvrátily. V tomto rozhodnutí se civilní soud vyjádřil i k otázce náležitosti ZP Ing. P. a jeho erudici se k dané věci odborně vyjádřit.
60. Toto konstatuje krajský soud jako fakt nepochybně plynoucí z Rozhodnutí civilního soudu, aniž by tím ovšem předjímal hodnocení obsahu ZP Ing. V. a Dodatku na straně jedné a ZP Ing. P. na straně druhé, resp. rozporu mezi nimi, ve vztahu k předmětu posuzovaného správního řízení, který je pochopitelně odlišný od předmětu civilního řízení soudního. Shora uvedené však představuje další důvod na podporu vysloveného závěru krajského soudu, že ignorovat ZP Ing. P. a neprovést jimi důkaz, by znamenalo zpronevěřit se zásadě materiální pravdy dle § 3 správního řádu.
61. Jak z obsahu zrušujícího rozsudku krajského soudu, tak z rozsudku Nejvyššího správního soudu (viz shora) zřetelně plyne, že právě odpovědi na otázky povahy vod

odtékajících ze zdroje na pozemku p. č. XB do místa zvaného „Pod vrbou“, a povahy vod v úseku pod zemním valem na pozemku p. č. XC, jsou pro řádné posouzení předmětu řízení naprosto rozhodující a klíčové.

62. V důsledku toho, že žalovaný víceméně vědomě (viz shora) přehlížel existenci ZP Ing. P., je samozřejmě logické, že se s hodnocením jejich obsahu v napadeném rozhodnutí nikterak nevypořádal. Za situace, kdy tyto znalecké posudky byly provedeny jako důkaz v řízení před krajským soudem, však nemohou závěry žalovaného obsažené v napadeném rozhodnutí obstát.
63. Věrohodnost ZP Ing. P. přitom nesnižuje případná námitka, že byly vypracovány k objednavce žalobkyně, neboť ZP Ing. V. a Dodatek byly zase vypracovány k objednavce osoby zúčastněné na řízení Ing. H..
64. Přisvědčit je tak nutno té žalobní námitce, v níž žalobkyně vytýká žalovanému, že napadené rozhodnutí vydal na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.
65. Pověřený pracovník žalovaného při jednání soudu zdůrazňoval, že znalec se ve znaleckém posudku může vyjadřovat pouze ke skutkovému stavu věci a nikoliv činit právní závěry. S tímto krajský soud souhlasí.
66. V ostrém protikladu s tím je ovšem fakt, že žalovaný odůvodnil své právní závěry ohledně povahy předmětných vod na pozemcích p. č. XB, XC a XA zejména právě odkazy na závěry ZP Ing. V. a jeho Dodatku. Je to právě obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něhož je zřejmé, že správní orgán pro rozhodnutí o předmětu řízení vyhotovení znaleckého posudku z důvodů vymezených v § 56 správního řádu nezbytně potřeboval. Z této nesporné skutečnosti plyne de facto význam znaleckých posudků pro posouzení dané věci, který je tak nutno považovat za minimálně velmi vysoký.
67. Není pochyb o tom, že důvodem, proč je předmětné řízení vůbec vedeno, jsou spory mezi žalobkyní a Ing. H., jejichž nemovitosti spolu sousedí. Jiný racionální důvod, proč by měly vodohospodářské orgány ohledně vod na shora uvedených pozemcích vést řízení dle § 43 odst. 2 vodního zákona, zřejmě neexistuje.
68. Přestože byla ještě před počátkem toho řízení a poté v jeho průběhu vypracována řada jiných odborných stanovisek, vesměs opět na základě požadavků a objednávek žalobkyně nebo Ing. H., nemajících (s výjimkou znaleckého posudku Ing. Němce z 18. 8. 1998, který byl jako důkaz proveden při jednání krajského soudu) formálně povahu znaleckých posudků (odborná stanoviska RNDr. B., RNDr. P., Ing. J., Ing. S., společnosti NĚMEC POLÁK, spol. s r. o., apod.), základ argumentů pro závěr, že se na předmětných pozemcích nachází vodní tok, se opírá o ZP Ing. V. zejména pak o obsah jeho Dodatku (viz odůvodnění napadeného rozhodnutí), základ argumentů pro závěr, že se na předmětných pozemcích vodní tok nenachází, pak plyne ze ZP Ing. P., zejména z jeho posudku č. 85 (viz obsah žaloby).
69. Za této situace považuje krajský soud za vhodné učinit na tomto místě určitou vsuvku týkající se obecně problematiky znaleckých posudků ve správním řízení. K důkazu znaleckým posudkem přistoupí správní orgán dle § 56 správního řádu tehdy, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu. O zamýšleném ustanovení znalce, popřípadě o ustanovení znalce správní orgán vyrozumí vhodným způsobem účastníky řízení. Může také znalce vyslechnout.

70. To, že správní orgány mohou v řízení žádat vypracování posudku znalce, ještě neznamená, že zcela rezignují na další důkazní prostředky, které byly založeny do správního spisu a jsou k jeho zjištění protichůdná. Shodně se v tomto směru vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47): *„Pokud spis obsahuje podklady pro rozhodnutí, jejichž obsahem jsou protichůdná sdělení příslušných orgánů, a správní orgán v odůvodnění rozhodnutí nevyloží, které podklady vzal v úvahu jako podklady pro své rozhodnutí a které vyloučil a proč, je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]“*
71. K takovým důkazním prostředkům náleží i znalecké posudky předložené účastníky řízení. Nejvyšší správní soud se k otázce znaleckých posudků předložených účastníky řízení již vyjadřoval například v rozsudcích ze dne 21. 11. 2013, č. j. 6 As 61/2013 – 36, a ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 As 22/2013 – 27, kde téměř shodně uvedl, že: *„Striktně vzato lze ve správním řízení za znalecký posudek označit pouze takový posudek, který podal znalec ustanovený správním orgánem podle § 56 správního řádu. Uvedený pojem sice správní praxe běžně užívá i pro posudky vyhotovené soudním znalcem a předložené účastníkem řízení (příčemž např. v občanském soudním řízení se takové označení opírá o výslovnou úpravu v § 127a o. s. ř.), avšak i toto užití je třeba omezit na znalecké posudky splňující náležitosti stanovené v § 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.“* Na citované rozsudky pak navázal v rozsudku ze dne 11. 11. 2014, č. j. 6 As 207/2014 – 36, v němž shrnul: *„... ve správním řízení se za „znalecký posudek“ stricto sensu označuje pouze takový posudek, který podal znalec ustanovený správním orgánem podle § 56 správního řádu. Správní praxe běžně užívá tento pojem largo sensu i pro posudky vyhotovené soudním znalcem a předložené účastníkem řízení a nakládá s nimi obdobně. Toliko pro přehlednost Nejvyšší správní soud označuje posudek Ing. Bukovského, vyhotovený pro žalobcovu předchůdkyni, v předchozím i následujícím textu jako posudek odborný, což však nic nemění na tom, že i tento posudek podal znalec, opatřil jej znaleckou doložkou a v řízení před soudem by se i s takovým posudkem zacházelo jako s plnohodnotným znaleckým posudkem podle výslovné právní úpravy v § 127a občanského soudního řádu.“*
72. Na základě shora uvedeného by tedy striktně vzato měly být ZP Ing. V. včetně Dodatku i ZP Ing. P. formálně označovány jako posudky odborné, to však na jejich důkazní váze nic nemění. Jde o ryze terminologický rozdíl, neboť takový odborný posudek musí být postaven na roveň posudku znaleckému, splňuje-li všechny požadované náležitosti. Tak tomu v projednávané věci je, neboť všechny uvedené posudky byly vypracovány soudními znalci a obsahují v doložce jejich prohlášení, že jsou si vědomi následků vědomě učiněných nepravdivých závěrů znaleckého posudku ve smyslu § 127a občanského soudního řádu.
73. Jak už ale krajský soud odůvodnil shora, není sporu o tom, že mezi závěry ZP Ing. V. a jeho Dodatku a závěry ZP Ing. P. existují zcela zásadní rozpory, a to ohledně skutečností, které jsou pro posouzení předmětu řízení významné.
74. Přestože správní řízení je v zásadě písemné, je správní orgán limitován zásadou zákazu libovůle a je tedy povinen se vypořádat se vším, co v řízení vyšlo najevo. Problematiku nutnosti výsledku znalce, která není zakotvena ve správním řádu, překlenul rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2010, č. j. 7 Afs 50/2010-60, v němž bez jakýchkoliv pochybností dochází k použití analogických metod odstranění rozporů posudků. Nejvyšší správní soud vysvětlil, že: *„Má-li k téže otázce správce daně k dispozici*

dva rovnocenné, ale co do závěru odlišné znalecké posudky, nepřísluší mu, aby sám bez dalšího uvážil, který z nich použije pro rozhodná skutková zjištění a který nikoliv. Naopak je povinen odstranit jejich vzájemné rozpory a nesrovnalosti, a to především prostřednictvím výsledku znalce, popřípadě znalců obou. Nevedly-li by tyto výpovědi k ozřejmění vzešlých nejasností, bylo by namíste přistoupit k dalšímu znaleckému zkoumání nebo reviznímu znaleckému posouzení ... Pokud tedy v daňovém řízení nastane situace, že má správce daně k dispozici k téže otázce dva rovnocenné, ale co do závěru odlišné, znalecké posudky, nepřísluší mu, aby sám bez dalšího uvážil, který z nich použije (slovy stěžovatele, který mu „vyhovuje“) pro rozhodná skutková zjištění a který ne. Na takový závěr nemá správní orgán především potřebné odborné znalosti ... Zjistí-li tedy správní orgán mezi těmito posudky rozpory nebo vzniknou-li mu pochyby takového rázu, jak uvedl ve svém rozhodnutí (není zřejmé z jakých cen znalec vycházel, jaké použil metody atd.), je na místě, aby tyto rozpory a nesrovnalosti odstranil. Nelze tak ale učinit tím, že prohlásí znalecký posudek, který mu nevyhovuje, za nadbytečný, resp. irrelevantní a proto jej neosvědčuje jako důkaz... Rozpory a nesrovnalosti v uvedených znaleckých posudcích lze odstranit v první řadě prostřednictvím výsledku znalce, popřípadě znalců obou. Pokud by ani tyto výsledky nevedly k objasnění nejasností, bylo by namíste přistoupit k dalšímu znaleckému zkoumání nebo reviznímu znaleckému posouzení.“

75. Přesto, že se citovaná judikatura týkala daňového řízení, lze tyto obecné principy, které byly zažity i ve správním řízení, vztáhnout na situaci v projednávaném případě.
76. Ostatně dosti návodným způsobem se k dané problematice přímo v projednávané věci vyjádřil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 2. 2021, č. j. 7 As 307/2019-56, kdy v jeho bodě [26] uvedl: „... je při hodnocení znaleckého posudku rozhodující, zda ve vztahu ke znaleckému posudku mohly být dány určité pochybnosti. Obdobně jako v případě uvedeného rozsudku, i v nyní posuzovaném případě dospěl zdejší soud k závěru, že taková situace nastala. Žalobkyně opakovaně zpochybňovala správnost závěrů znaleckého posudku, přičemž zdůrazňovala, že Ing. V. znalecký posudek vypracoval pouze na základě údajů sdělených osobou zúčastněnou na řízení, aniž by provedl prohlídku místa, kde se má inkriminovaný vodní tok nacházet. Na podporu svých tvrzení předložila i značné množství podkladů, které sice nemají povahu znaleckého posudku, jedná se však o odborná vyjádření osob, které na rozdíl od Ing. V. provedly šetření na místě samém, či o stanoviska správních orgánů (viz výše). Nejvyšší správní soud nepředjímá, které závěry ve vztahu k posouzení, zda se ve sporném úseku jedná o vody povrchové či podzemní a zda se na pozemcích parc. č. X nachází vodní tok, jsou správné. Pouze zdůrazňuje, že za popsané situace bylo nutné rozpory řádně vypořádat a vysvětlit, proč se stěžovatel přiklonil k závěru znaleckého posudku (že se ve sporném případě jedná o vodu povrchovou) a jak hodnotil ostatní podklady a námitky, které dle něj nebyly dostatečné pro učinění opačného závěru. Případně, pokud by nebyl s to bez dalšího rozpory vysvětlit, bylo na místě dále postupovat v souladu s výše uvedenou judikaturou a doplnit dokazování např. o výsledk znalce či dalších osob poskytujících odborná vyjádření, případně bylo na místě přistoupit k zadání revizního znaleckého posudku.“
77. V reakci na to se sice žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí snažil vypořádat rozpory v obsahu ZP Ing. V. včetně Dodatku a odborných vyjádření jiných osob, ale jak už bylo vysvětleno shora, v důsledku vadného procesního postupu se nevypořádal s obsahem ZP Ing. P..
78. Ze všech shora uvedených důvodů krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení spočívající v podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci

samé. V posuzované věci byl důsledkem shora popsané vady řízení před žalovaným po vrácení věci nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Už jenom tato skutečnost sama o sobě nemohla vést k jinému procesnímu závěru, než k vyhovění žalobě.

79. Za této situace proto již krajský soud nepovažuje za nutné vyjadřovat se v podrobnostech k důvodnosti žalobních námitek směřujících k nesprávnému právnímu posouzení věci žalovaným. Krajský soud vychází z předpokladu, že v dalším řízení správní orgány doplní dokazování o provedení dalších důkazních prostředků tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti (k tomu ještě v podrobnostech níže). Na základě toho pak bude na místě provést nové hodnocení provedených důkazů, jehož výsledky teď předjímat nelze. Hodnocení důkazů provedené žalovaným v napadeném rozhodnutí tak pozbývá v tuto chvíli do značné míry významu.
80. Nicméně přes uvedené považuje krajský soud za vhodné se vyjádřit alespoň k jedné záležitosti. Dodatek se věnuje pouze otázce skutkového zjištění ohledně toku na pozemku p. č. XC pod zemním valem, nevěnuje se otázce toku na pozemcích žalobkyně XB a XA. Ostatně na ty znalec neměl přístup, stejně jako do objektů žalobkyně (sklep), ohledně některých skutečností vycházel pouze z údajů poskytnutých Ing. H. coby objednatelkou. Ze závěrů předchozího zrušujícího rozsudku zdejšího soudu a ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu přitom jasně plyne, že v dalším řízení se správní orgány měly zabývat rovněž otázkou, zda voda odtékající ze zdroje na pozemku p. č. XB je vodou povrchovou či podzemní, a podle výsledku tohoto zkoumání znovu osvětlit i povahu dalšího úseku, jímž se tato voda dostává až do místa zvaného „Pod vrbou“ (tzn. v podstatě na hranici pozemků p. č. XA a XC). Krajský soud tak opravdu nerozumí tomu, jak mohl povahu vod v tomto úseku žalovaný posuzovat výhradně právě s odkazy na závěry Dodatku (viz str. 14 a 15 žalovaného rozhodnutí). V tomto směru shledal závěry žalovaného o povaze vod v daném úseku za nepodložené důkazy a za řádně nevyargumentované. I tato skutečnost by musela mít za následek zrušení žalovaného rozhodnutí, tentokrát pro jeho nezákonnost.
81. Po vrácení věci k dalšímu řízení tak bude na žalovaném, aby vyhodnotil obsah ZP Ing. P., a to jak ve vztahu k závěrům ZP Ing. V. a jeho Dodatku, tak ve vztahu k závěrům odborných vyjádření dalších osob, která byla ve věci shromážděna (viz shora).
82. Následně rozhodne o tom, jaké další důkazy bude nezbytné ve věci provést tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu.
83. Ve světle shora uvedené judikatury správních soudů bude dle mínění krajského soudu v prvé řadě nezbytné, aby oba jmenovaní znalci byli vyslechnuti.
84. Přestože krajský soud nemůže předjímat výsledek výslechu obou znalců, připomíná, že za situace, kdy proti sobě stojí znalecké posudky dvou znalců s celou řadou jejich odlišných názorů ohledně skutkových zjištění relevantních pro posouzení předmětu řízení, přičemž tyto posudky byly vypracovány k objednávkám účastníků správního řízení, kteří mají odlišný zájem na výsledku správního řízení, a každý z uvedených znaleckých posudků dochází ke zjištěním, potažmo závěrům, které jsou výhodné pro jejich objednatele, jeví se více než vhodným a potřebným, aby to byl správní orgán, který zadá vypracování buď nového znaleckého posudku nebo revizního znaleckého posudku, v němž by ustanovenému znalci, kterého by on sám vybral, uložil povinnost zodpovědět

ty otázky, které jsou relevantní pro posouzení předmětu řízení a ohledně nichž panují mezi žalobkyní a Ing. H. rozpory. To samozřejmě v úzké součinnosti s účastníky řízení.

85. Lze předpokládat, že v rámci vyhotovení ať už nového nebo revizního znaleckého posudku znalec provede šetření na místě, kterého by se jak žalobkyně, tak ostatní účastníci správního řízení, měli právo zúčastnit, a v rámci toho znalci umožnili shlédnout všechna místa v dané lokalitě, u kterých by to považoval za nezbytné či potřebné. To bude ostatně vhodné mimo jiné i proto, aby byl zjištěn aktuální stav, protože nelze přehlédnout, že závěry jak odborných stanovisek, tak ale i závěry ZP Ing. V. včetně Dodatku a ZP Ing. P. (a stejně tak místní šetření na místě samém) byly učiněny již před několika lety a je otázka, zda-li odrážejí současný stav dané lokality.
86. To samozřejmě neznamená, že by správní orgány nemohly provést i jiné důkazy navržené účastníky řízení (např. výslechy svědků apod.), pokud by je pro zjištění skutkového stavu věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti, považovaly za potřebné. Naopak, pokud by některý z účastníků navržených důkazů za potřebné provádět nepovažovaly, nemusí k provedení takových důkazů přistoupit, důvody pro takový postup však musí následně v odůvodnění rozhodnutí o věci samé řádně a přezkoumatelným způsobem objasnit.
87. S ohledem na skutečnost, že prvoinstanční správní rozhodnutí nevykazuje tytéž vady, pro které je nyní rušeno rozhodnutí žalovaného, neměl krajský soud důvod, aby za využití § 78 odst. 3 s. ř. s. rušil současně i je.
88. Bude na žalovaném, zda důkazní řízení doplní on sám, neboť dle judikatury správních soudů činí rozhodnutí správních orgánů jeden celek (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008 – 73, a ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013 – 25), nebo zda bude považovat za vhodnější postupovat dle § 90 písm. b) správního řádu, tedy zavázat provedením úkonů spojených s doplněním dokazování prvoinstanční správní orgán.
89. Krajský soud pro úplnost připomíná, že právními názory, které v tomto zrušujícím rozsudku vyslovil, jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5).

VII. Náklady řízení

90. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strana žalující byla ve věci úspěšná, má proto nárok na přiznání náhrady nákladů řízení.
91. Zástupkyně žalobkyně vyúčtovala náklady řízení na straně žalující v podání ze dne 11. 3. 2022. Krajský soud ověřil, že obsah tohoto vyúčtování odpovídá obsahu soudního spisu. Některé z účtovaných nákladů řízení shledal důvodnými, některé nikoliv (k tomu v podrobnostech níže).
92. Nejprve se krajský soud bude věnovat důvodně vynaloženým nákladům řízení na straně žalobkyně.
93. Žalobkyně uhradila soudní poplatek ve výši **3 000 Kč**.
94. Zástupkyně žalobkyně učinila ve věci 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, účast při jednání soudu dne 8. 3. 2022) po 3. 100 Kč (srovnej § 11 odst. 1 písm. a/ a d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., dále § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7

citované vyhlášky). Rovněž má právo na náhradu režijních paušálů za 3 úkony právní služby po 300 Kč. Odměna za právní zastoupení tak činí **10. 200 Kč**.

95. Dále zástupkyně žalobkyně vyúčtovala jízdné osobním automobilem na jednání soudu dne 8. 3. 2022 na trase Nová Paka – Hradec Králové a zpět (2 x 53 km) ve výši **792,88 Kč**. A v souvislosti s tím rovněž náhradu za ztrátu času ve výši **400 Kč**.
96. Protože zástupkyně žalobkyně je registrována jako plátce DPH, má nárok na navýšení odměny za zastoupení, náhrady cestovních výdajů a náhrady za promeškaný čas o 21 %, tj. **2 392,50 Kč**.
97. Zástupkyně žalobkyně účtovala jako náklad soudního řízení také odměnu, kterou žalobkyně zaplatila za znalecký posudek Ing. P. č. 85 ze dne 11. 12. 2017, a to ve výši **7 700 Kč**, což doložila příslušnou fakturou. Odměnu za tento znalecký posudek shledal krajský soud jako důvodně vynaložený náklad řízení na straně žalobkyně, neboť tento důkaz byl v rámci soudního řízení proveden a jeho výsledky byly pro posouzení věci relevantní.
98. Celkem tedy činí důvodně vynaložené náklady řízení na straně žalobkyně **24 485,38 Kč**.
99. A nyní k účtovaným nákladům řízení, které krajský soud důvodnými neshledal.
100. Jako úkon právní služby krajský soud nevyhodnotil podání repliky zástupkyní žalobkyně ze dne 9. 2. 2022, neboť neobsahovala žádná nová tvrzení žalující strany, pouze v ní zdůraznila některé ze svých námitek obsažených již v žalobě, a to v reakci na vyjádření žalovaného.
101. Zástupkyně žalobkyně účtovala jako náklad soudního řízení také odměnu, kterou žalobkyně zaplatila za hydrogeologické vyjádření společnosti WASTECH a. s. ve výši 2 783 Kč, a odměnu, kterou žalobkyně zaplatila za hydrogeologické vyjádření RNDR. S. ve výši 2 420 Kč. Tyto listiny nebyly jako důkazy v soudním řízení provedeny a nebyly pro rozhodnutí soudu v této věci relevantní. Odměna, kterou žalobkyně za tato vyjádření jejich zhotovitelům zaplatila, tak nepředstavuje důvodně vynaložené náklady řízení.
102. Proto krajský soud zavázal žalovaného povinností žalobkyni prokázané náklady řízení uhradit k rukám její zástupkyně, která je advokátkou (viz § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).
103. Osobám zúčastněným na řízení náklady řízení přiznány být nemohly. Dle § 60 odst. 5 s. ř. s. má totiž osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Taková situace v dané věci nenastala, ostatně osoby zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení nepožadovaly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 15. března 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu